

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2013/2014

Destinace (země, město): Ruská federace, Moskva, Fakulta cizích jazyků a regionálních studií, Moskevská státní univerzita M. V. Lomonosova

Jméno, příjmení: Mgr. Alena Machoninová, Ph.D.

Pracoviště lektora českého jazyka a literatury

[Na Katedře slovanských jazyků a kultur Fakulty cizích jazyků a regionálních studií Moskevské státní univerzity M. V. Lomonosova](#) (dále jen FCJ MSU) se vyučuje bohemistika, polonistika, bulharistika a serbistika. Bohemistika jako hlavní obor se na FCJ MSU otevírá vždy jednou za čtyři roky.

V zimním semestru akademického roku 2013/2014 FCJ MSU ve spolupráci s [Ústavem pro jazykovou a odbornou přípravu Univerzity Karlovy v Praze](#) (dále ÚJOP UK) již potřetí pořádala intenzivní kurz českého jazyka (20 hodin týdně), který je součástí přípravy ke studiu na vysokých školách v České republice. V letním semestru absolventi kurzu pokračovali ve studiu v Praze.

Kromě domovské fakulty Katedra slovanských jazyků a kultur zajišťovala výuku slovanských jazyků také na [Katedře dějin jižních a západních Slovanů](#) Historické fakulty MSU a na [Fakultě žurnalistiky MSU](#).

Výuka všech slovanských jazyků včetně českého bude od akademického roku 2014/2015 na Fakultě žurnalistiky MSU zrušena.

Počty studentů

V akademickém roce 2013/2014 český jazyk na FCJ MSU jako hlavní obor studovali 3 studenti 4. ročníku. Jako volitelný předmět si jej v letním semestru zvolilo 15 studentů z různých kateder a ročníků FCJ MSU.

Intenzivní semestrální kurz českého jazyka navštěvovalo a úspěšně absolvovalo 11 studentů.

Na Historické fakultě MSU český jazyk jako druhý cizí jazyk studovali 2 studenti 3. ročníku a 9 studentů 4. ročníku. Na Fakultě žurnalistiky studovalo 11 studentů 4. ročníku.

Věk studentů zmíněných fakult se pohybuje mezi 17 až 23 lety. Intenzivní kurzy českého jazyka navštěvují převážně čerství absolventi ruských středních škol, kteří se chtějí hlásit na české vysoké školy.

Charakteristika studia

Pro studenty FCJ MSU je český jazyk hlavním studijním oborem, jako druhý obor v současné době studenti studují anglický jazyk (1 studentka) a španělský jazyk (2 studenti). Po absolvování pětiletého studia zakončeného státní závěrečnou zkouškou a obhajobou diplomové práce (ke které směřují ročníkové práce, jež studenti píší a obhajují od 3. ročníku studia) student získává aprobaci učitele českého jazyka na základní a střední škole a překladatele/tlumočníka z českého a dalšího studovaného jazyka.

Studium si s ohledem na výsledky přijímacích zkoušek někteří studenti hradí sami. Bezplatně je univerzitou poskytována jen část míst. Od akademického roku 2010/2011 jsou studenti na všechny vysoké školy v Ruské federaci přijímáni na základě výsledků jednotné státní maturity, kterou je ukončeno jedenáctileté povinné vzdělání. Některé univerzity a katedry přihlížejí také k výsledkům znalostních olympiád. Znalostní olympiáda z českého jazyka a kultury byla v roce 2011 také součástí přijímacího řízení na Katedru slovanských jazyků a kultur.

Od akademického roku 2011/2012 MSU přešla na čtyřleté bakalářské studium a navazující dvou až tříleté magisterské studium. Magisterské studium si budou studenti plně hradit sami. Studenti přijatí ke studiu v akademickém roce 2010/2011, dostudují podle stávajícího programu, po jehož ukončení (v akademickém roce 2014/2015) obdrží zmíněnou aprobaci učitele českého jazyka a překladatele/tlumočníka.

V bakalářském programu by bohemistiku na FCJ MSU měli začít studovat studenti, kteří budou přijati na základě letošních přijímacích zkoušek a studium zahájí v akademickém roce 2014/2015. V době, kdy píše tuto závěrečnou zprávu, výsledky přijímacího řízení bohužel nejsou známy. Vzhledem k tomu, že v uplynulých třech letech však pro nedostatek studentů nebylo zahájeno studium ani jednoho ze slovanských jazyků, je možné, že ani zájemců o studium bohemistiky nebude dost a obor nebude otevřen.

Studenti 4. ročníku bohemistiky studují český jazyk již šestým rokem – všichni absolvovali dvouleté přípravné kurzy (6 hodin českého jazyka týdně). Jejich jazykové znalosti odpovídají úrovni C1 – C2. Bez obtíží rozumí mluvenému i písemnému projevu. S drobnými chybami píšou i práce na poměrně složitá témata, nejen v rámci výuky českého jazyka, ale i v rámci přednášek z dějin české literatury nebo českého filmu. Jsou schopni překládat/tlumočit nejen z českého jazyka do rodné ruštiny, ale i naopak.

Vzhledem k dobré jazykové vybavenosti studentů výuka v posledních letech probíhá (nejen gramatická cvičení a konverzace, ale také přednášky z české literatury, českého filmu aj.) převážně v českém jazyce (v akademickém roce 2014/2015 jsem vedla dvousemestrální kurz zaměřený na teorii a praxi překladu).

Čtvrtý ročník studenti ukončili úspěšnou obhajobou ročníkových prací, které směřují k budoucím pracím diplomovým. V tomto roce jsem byla vedoucí práce zaměřené na překlad. Ročníkové i diplomové práce jsou psány v ruském jazyce.

Pro studenty Historické fakulty MSU a Fakulty žurnalistiky MSU je český jazyk druhým nebo třetím povinným cizím jazykem. Většina studentů si český jazyk zvolila proto, že jejich ročníkové a diplomové práce se budou soustředit na problematiku spojenou s Českou republikou. Většina studentů je po dvou semestrech schopna bez větších problémů hovořit na témata spojená s jejich obory. Vzhledem k tomu, že český jazyk potřebují především jako nástroj k získávání informací o dané zemi (převážně z tištěných publikací), je jejich výuka zaměřena v první řadě na práci s textem, již si za dva roky studia českého jazyka dokáží bez potíží osvojit. Dvouletý program studia českého jazyka studenti Historické fakulty a Fakulty žurnalistiky MSU zakončují státní závěrečnou zkouškou z českého jazyka. Zkouška se skládá z: 1) lexikálně-gramatického písemného testu, 2) překladu odborného textu z oblasti českých dějin, respektive žurnalistiky do ruského jazyka, 3) čtení odborného textu a jeho referování v českém jazyce, 4) doplňujících otázek souvisejících s profesním zaměřením studenta.

Výuka českého jazyka na Historické fakultě a Fakultě žurnalistiky MSU probíhá v češtině i ruštině. Výuka české gramatiky se zde opírá především o učebnice O. Štindla *Easy Czech Elementary* (Praha 2008), I. Reškové a M. Pintarové *Communicative Czech* (Elementary Czech, Intermediate Czech) (Praha 1995, 1996), A. Nekovářové *Čeština pro život* (Praha 2005) a A. G. Širokovové *Češskij jazyk* (Moskva 1988).

Studenti Fakulty žurnalistiky MSU pracují s publicistickými texty různých žánrů nejčastěji z Lidových a Hospodářských novin a jejich blogů, z Českého rozhlasu (jak v písemné, tak zvukové podobě), časopisu Respekt aj.

Studenti všech tří fakult MSU mají v průběhu studia možnost zúčastnit se měsíční až tříměsíční stáže v ČR, a to na základě mezifakultních dohod se Západočeskou univerzitou v Plzni. Cestu i pobyt si studenti hradí sami, přijímací strana poskytuje bezplatné ubytování a studium.

Studenti všech tří fakult MSU se pravidelně účastní také letní školy slovanských jazyků, kterou pořádá FF UK v Praze a Poděbradech a také Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.

Úvazek lektora v akademickém roce 2013/2014

Úvazek v akademickém roce 2013/2014 činil 24 hodin týdně. Z toho na FCJ MSU pro studenty 4. ročníku 2 hodiny týdně českého jazyka (gramatika a konverzace – kurz je zakončen zkouškou po LS i ZS), 4 hodiny týdně teorie překladu.

V ZS jsem se podílela na výuce v rámci intenzivního kurzu českého jazyka pořádaného ve spolupráci FCJ MSU a ÚJOP UK – 8–12 hodin týdně. Kurz byl zakončen certifikovanou zkouškou na úrovni B1.

V LS jsem vyučovala také 2 hodiny týdně jako volitelný předmět na FCJ MSU.

Úvazek na Fakultě žurnalistiky MSU: 6 hodin týdně českého jazyka (gramatiky a konverzace) pro studenty 4. ročníku (Kurz byl zakončen zápočtem po ZS, zkouškou po LS státní závěrečnou zkouškou).

Vybavenost pracoviště

Pracoviště FCJ MSU je vybaveno jak technikou, tak studijními materiály (na katedře je vlastní nevelká bohemistická knihovna, která za svou existenci vděčí také pravidelným zásilkám z Domu zahraniční spolupráce). Katedře slovanských jazyků a kultur patří také jedna učebna (vybavená mimo jiné mapami), o níž se dělí studenti všech ročníků i slovanských jazyků.

Problémy a doporučení

POZNÁMKA DZS: více informací z této kapitoly může být poskytnuto na vyžádání zájemcům o lektorát.

V Moskvě 6. srpna 2014

Alena Machoninová